

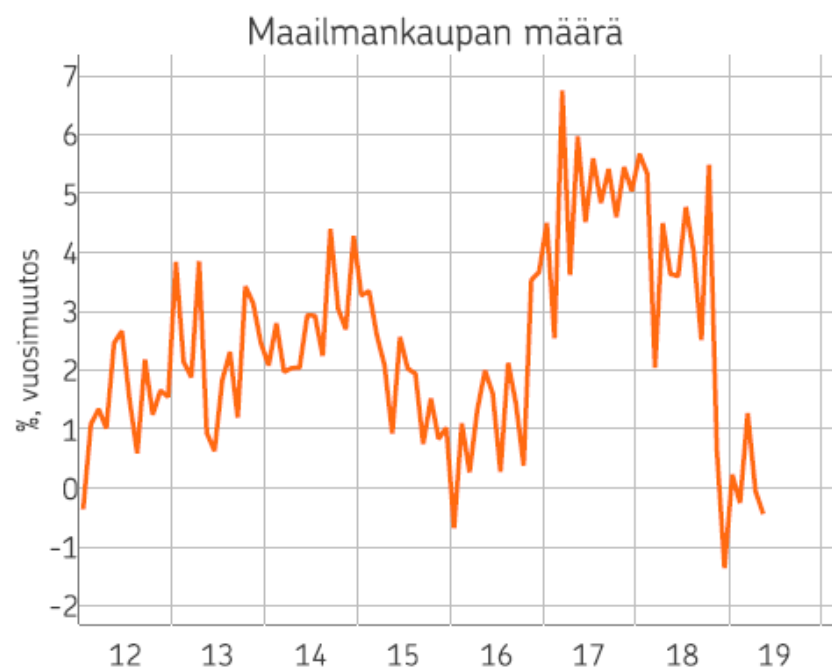
Pääekonomistin katsaus

Kuntamarkkinat 11.-12.9.2019

Minna Punakallio
[@MinnaPunakallio](#)

10.9.2019

Maailmantalouden kasvupyrähdys ohi. Kasvu kuitenkin jatkuu USA:ssa ja Kiinassa

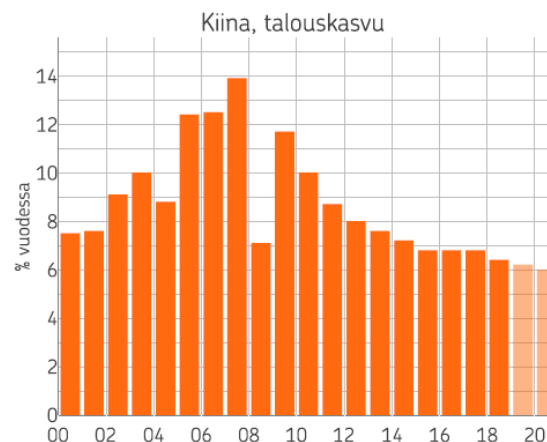
Lähde: Macrobond, OP

Euroalueen suurimmat maat
BKT, määrän muutos % 2017

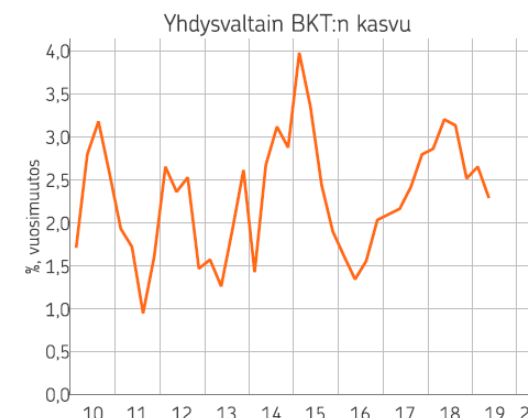
Saksa	2,5
Ranska	2,4
Italia	1,8
Espanja	3,0

Lähteet: Eurostat, OP

2018	2019e	2020e
1,5	0,6	0,6
1,7	1,2	0,8
0,7	0,1	0,2
2,6	2,2	1,7

Lähde: Macrobond, OP

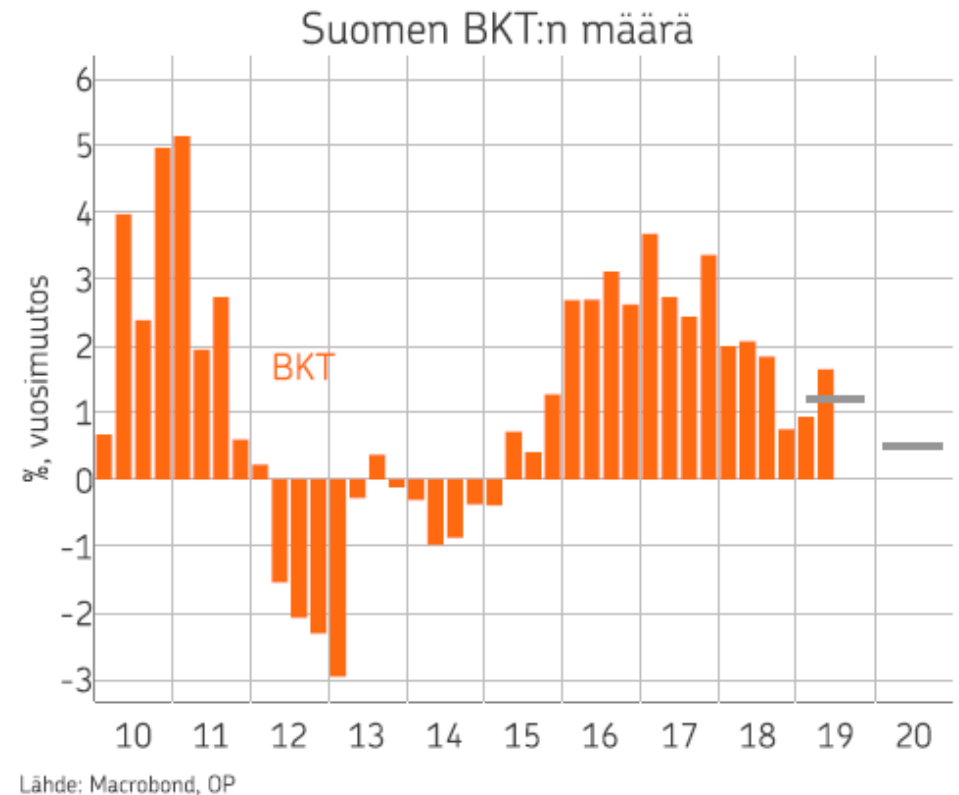
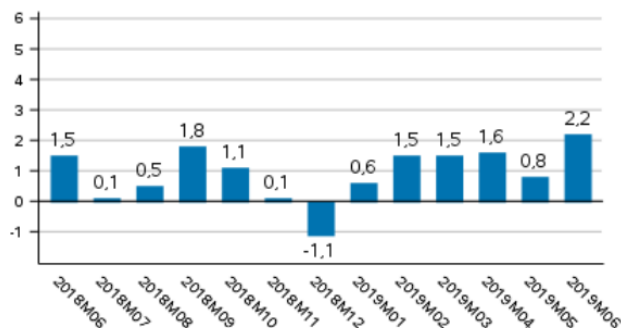
Lähde: Macrobond, OP

Lähde: Osuuspankki, suhdanne-ennuste elokuu

Suomen alkuvuosi on ollut hitusen odotuksia heikempi

- Suomen talouskasvussa alkuvuonna notkahdus
 - Vienti vielä kohtuullisessa vedossa (laivatoimituksia)
 - Kuluttajat varovaisia, säästämisaste noussut
 - Rakentamisen aloitukset ja luvat kääntyneet laskuun, rakentaminen kuitenkin yhä kasvussa
- Tuorein tieto kesäkuun BKT-kasvusta kuitenkin +2,2 prosentin kasvussa

Tuotannon työpäiväkorjattu muutos edellisvuoden vastaavasta kuukaudesta, %

BKT-kasvu kuluvana vuonna n. 1,5 %, palkkasumma noin 3 %

Talous	Opetus ja kulttuuri	Sosiaali- ja terveysasiat	Yhdyskunnat ja ympäristö	Elinvoima ja työllisyys	Osallistuminen ja vuorovaikutus
Asiantuntijapalvelut / Talous / Pääekonomistin palsta					

På svenska Tulosta

Pääekonomistin palsta

14.2.2019

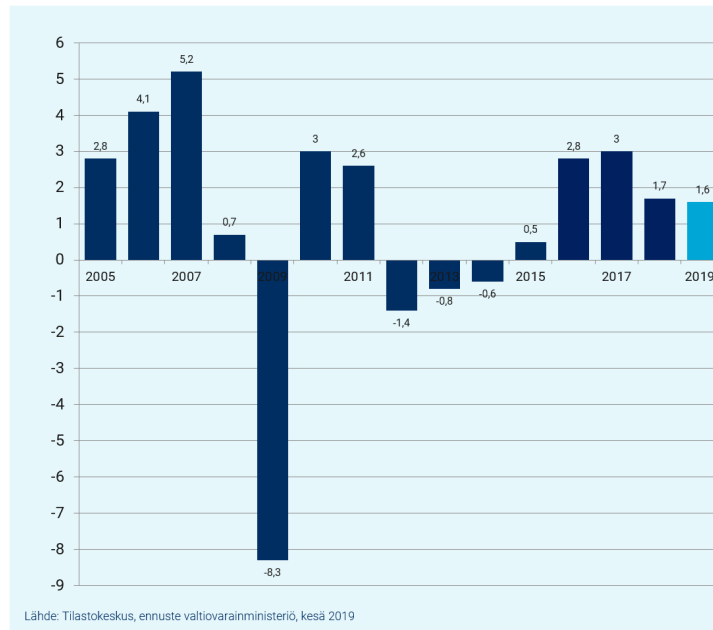

Tervetuloa Kuntaliiton pääekonomistin Minna Punakallion palstalle! Tällä sivustolla käsitellään ajankohtaisia talouteen liittyviä asioita. Mukana on myös keskeisiä luontomateriaaleja ja diaesityksiä.

Voit seurata minua Twitterissä @MinnaPunakallio

Pääekonomistin vinkkilista

- Vinkki 1: Mielenkiintoisia raportteja liikkeellä
- Vinkki 2: Kuntatalouden tila 2018
- Vinkki 3: Tilinpäätösarviovedot ja Kuntaliiton talous- ja rahoitusfoorumi (Rafo)
- Vinkki 4: Uusi peruspalvelujen hintaindeksi

OP

Suhdanne-ennuste

19.8.2019

Suomi: Talous kasvaa vain vähän

- Suomen talouden kasvu hidastui tuoreimpien tietojen perusteella jo talvella selvästi. Kansantuote kasvaakin kuluvana vuonna aiempia odotuksia hitaammin, ja vauhti laantuu edelleen vuonna 2020.
- Tänä vuonna vienti vetää maailmankaupan kehitystä paremmin aiempien tilausten vedolla. Myös teollinen suhdanne on vahvemmissa kantimissa kuin muualla euroalueella. Ensimmäisen vuosikymmenen alku näkyy jo selvemmin vientiteollisuuden luvuissa.
- Yksityisen kulutuksen kasvu jää sekä tänä että ensi vuonna tulojen kasvusta. Säästämisnousee ensi vuonna jo kolmatta vuotta peräkkäin. Pitkälti kyse on normaalista suhdannevaihtelusta, mutta taustalla voi olla myös pitkäaikaiset muutokset.

Etusivu > Tiedotteet > 2019 > S-Pankin talousennuste: Talouskasvussa pienempi vaihde silmään

S-Pankin talousennuste: Talouskasvussa pienempi vaihde silmaan

20.8.2019

Maailmantalouden epävarmuudet painavat Suomen talousnäkyymiä lähitulevaisuudessa, ja S-Pankin talousennusteen mukaan Suomen talouskasvu maltillistuu. Pääekonomisti Timo Hirvosen mukaan yleinen taloustilanne ei kuitenkaan anna aihetta ylenpalttiseen synkistelyyn.

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2019

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2019	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Hypo	tammikuu	1,5	7,0	2,5	1,5
Aktia	maaliskuu	1,7	6,5	..	1,5
PTT	maaliskuu	1,5	6,0	2,3	1,2
ETLA	maaliskuu	1,4	6,7	2,2	1,2
Handelsbanken	huhtikuu	1,5	6,5	2,3	1,2
PT	huhtikuu	1,4	6,6	2,7	1,4
Euroopan komissio	toukokuu	1,6	6,7	..	..
OECD	toukokuu	1,5	6,7	..	..
Suomen Pankki	kesäkuu	1,6	6,5	2,4	1,3
VM	kesäkuu	1,6	6,6	2,7	1,2
Danske Bank	kesäkuu	1,3	6,5	2,5	1,2
OP	elokuu	1,2	6,5	2,5	1,0
S-Pankki	elokuu	1,3	6,5	2,3	1,1
Nordea	syyskuu	1,2	6,5	2,5	1,1

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2020

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2019	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Hypo	tammikuu	1,5	6,5	2,5	1,5
Aktia	maaliskuu	1,3	6,3	..	1,6
PTT	maaliskuu	1,8	5,8	2,4	1,4
ETLA	maaliskuu	1,2	6,7	2,8	1,4
Handelsbanken	huhtikuu	1,0	6,5	2,5	1,4
PT	huhtikuu	1,5	6,5	2,1	1,5
Euroopan komissio	toukokuu	1,2	6,2	..	..
OECD	marraskuu	1,4	6,5	..	..
Suomen Pankki	kesäkuu	1,5	6,4	2,8	1,4
VM	kesäkuu	1,2	6,3	3,3	1,5
Danske Bank	kesäkuu	1,0	6,4	2,5	1,5
OP	elokuu	0,5	6,5	2,5	1,2
S-Pankki	elokuu	1,0	6,4	2,2	1,2
Nordea	syyskuu	1,0	6,4	3,0	1,3

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2021

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2019	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
ETLA	maaliskuu	1,2	6,6	2,6	1,6
Handelsbanken	huhtikuu	0,8	6,8	2,4	1,4
Suomen Pankki	kesäkuu	1,3	6,3	2,4	1,6
VM	kesäkuu	1,1	6,2	3,1	1,7
Nordea	syyskuu	0,5	6,4	2,8	1,3

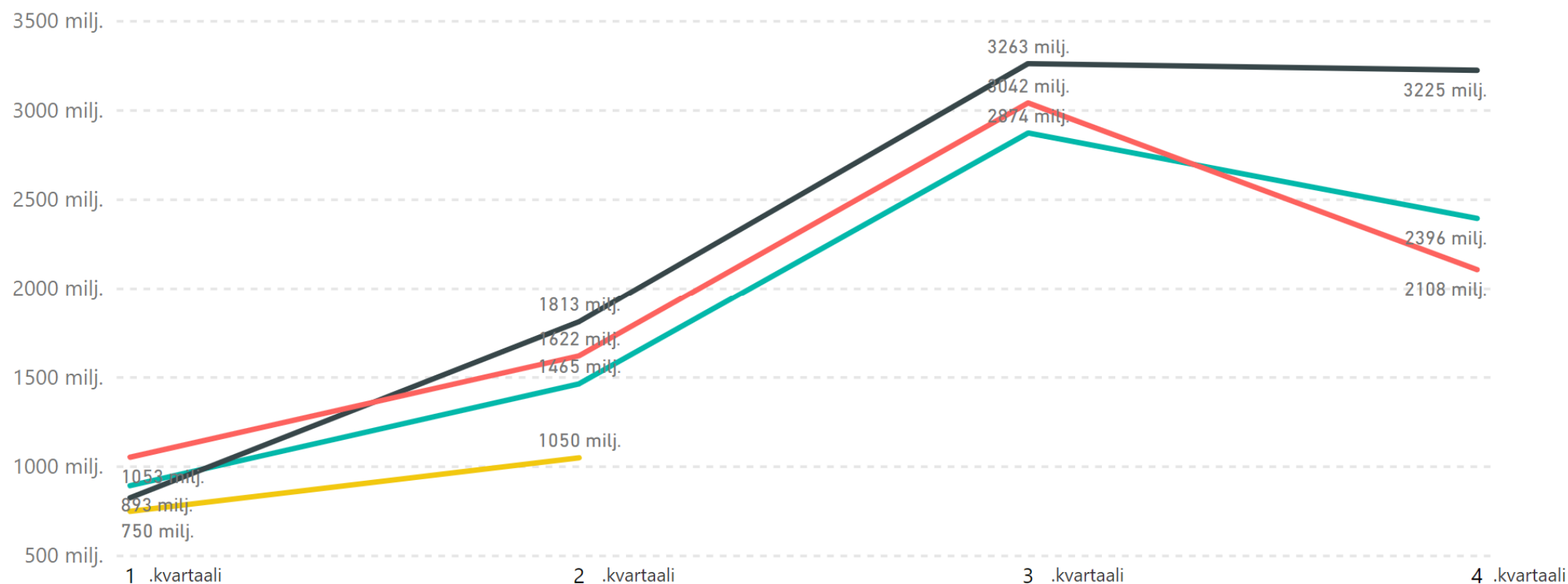

Miltä näyttää kuntataloudessa?

Kuntien vuosikate vuosineljänneksittäin

2016-2019, tuhatta euroa

Vuosi ● 2016 ● 2017 ● 2018 ● 2019

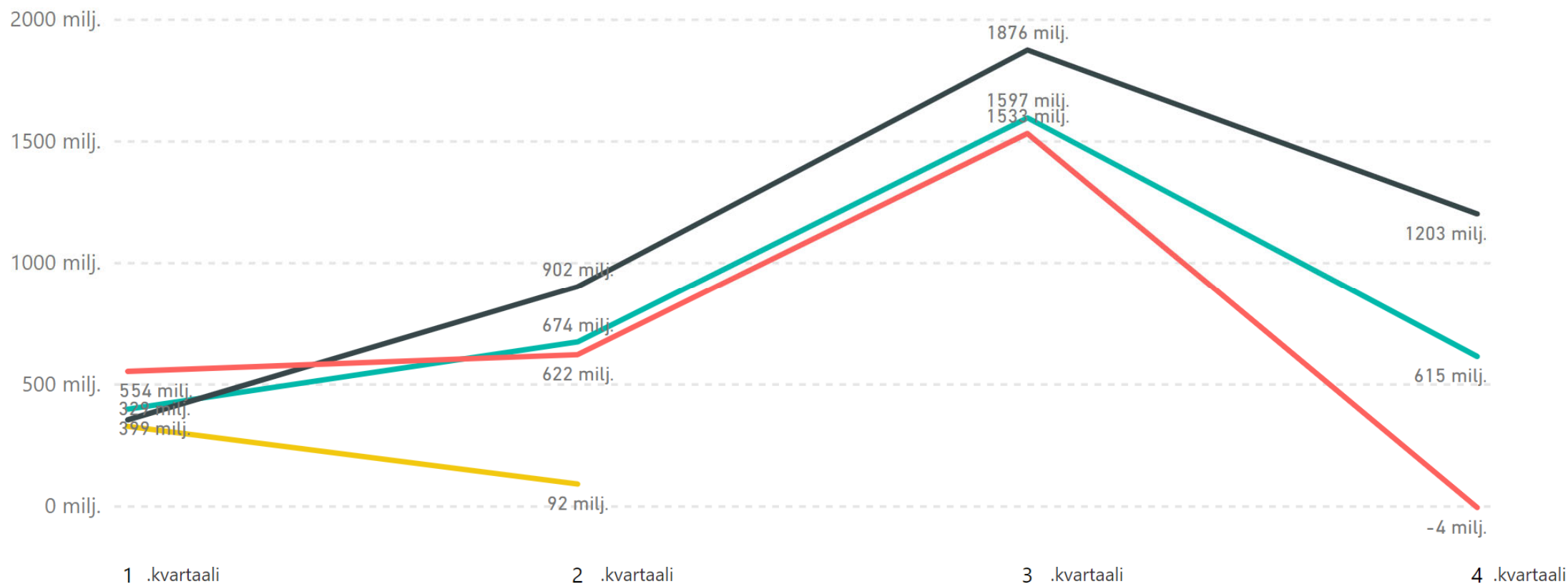

Lähde: Tilastokeskus, kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto

Kuntien tilikauden tulos vuosineljänneksittäin

2016-2019, tuhatta euroa

Vuosi ● 2016 ● 2017 ● 2018 ● 2019

Lähde: Tilastokeskus, kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto

Kuntatalous 2019 toisella neljänneksellä verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan

■ Kunnat

- Menot 4 prosentin kasvu-uralla
 - Palkkaratkaisu korottanut palkkasummaa: 1.1.2019 ja 1.4.2019
 - Lomarahaleikkauksen päätyminen kasvattaa palkkoja noin 240 milj. euroa vuonna 2019
 - Välilliset kustannukset yhä pienessä laskussa
 - Ostot jatkavat kovalla, 6 prosentin kasvu-uralla: väestön ikääntyminen ja muu palveluiden kysynnän kasvu
- Verorahoitus kasvanut hieman
- Vuosikate ja tilikauden tulos heikkenee rajusti edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.
- Investointien kasvu kiihtynyt 22 prosenttiin
- Lainakanta noussut 13,4 %

Kuntatalous 2019 toisella neljänneksellä verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan

- **Kuntayhtymät**
 - Menot kovassa kasvussa. Taustalla palkkojen ja ostot nousu
 - Tulot kunnilta nousseet vahvasti, myös maksutuotot kasvussa
 - Toimintakate ja tilikauden tulos kuitenkin heikentynyt, sillä menot nousseet tulojen kasvua enemmän
- Investoinnit kasvaneet 11 prosenttia
- Lainakanta kasvanut 14,8 prosenttia

Kunnat lähes paniikissa

- Kuntien taloudelliset näkymät ovat synkistyneet entisestään syksyä kohti.
- Kunnanjohtajat ällistelevät, minne verotulot ovat hävinneet.

Kuntien verotulokertymiä ovat – Tulot hävisivät ja menot Kuntaliiton mukaan jo viime heikkenee tänä vuonna paljon ta mukana Kuntaliiton hal

Kuntien verotulokertymiä ovat pienentäneet muun muassa kiky-ratkaisut, verokorttiuudistus ja valtakunnallisen verotulorekisterin käyttöönotto.

Syntyi rytmihäiriö, minkä vuoksi osa tämän vuoden verokertymistä tilitetään näillä näkymin kunnille vasta ensi vuonna.

– Tulot hävisivät ja menot kasvoivat, manaa Raision kaupunginjohtaja **Ari Korhonen** (sd).

– Loppuvat sanat kesken, sanoo Suomen nuorin kunnanjohtaja, Nousiaisten **Teemu Heinonen** (sit), joka tekee ensimmäistä talousarvioehdotustaan.

Korhonen hämmästelee sitä, että vaikka bruttokansantuote kasvaa yli kaksi prosenttia, työllisyys paranee ja palkkatulot paisuvat, kuntien verotulot laskevat.

Lähde: Turun Sanomat

FORSSAN LEHTI

LOUNAIHÄME

Sairaanhoitopiirin menojen ylitys lähinnä muiden sairaaloiden käytöstä – Jäsenkunnat leikkasivat budjetista määrärahaa

© 6.9.2019 13:57 Arno Juutilainen

Mitä tämä tarkoittaa kuntatalouden ennusteelle?

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma. Lähde: Kuntatalousohjelma, kevät 2019

mrd.€

Tuloslaskelman erä	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toimintatulot	9,22	9,39	9,55	9,72	9,91	10,12	10,33
Toimintamenot	-36,72	-37,94	-38,97	-40,31	-41,63	-43,02	-44,43
Toimintakate	-27,50	-28,55	-29,42	-30,59	-31,72	-32,90	-34,10
Verotulot	22,55	22,44	23,80	24,56	25,49	26,29	27,05
Valtionosuudet	8,54	8,49	8,29	9,28	9,41	9,80	10,23
Rahoituserät, netto	0,37	0,32	0,27	0,17	0,08	-0,02	-0,11
Vuosikate	3,96	2,70	2,93	3,42	3,25	3,17	3,06
Poistot ja arvonalent.	-2,82	-2,74	-2,84	-2,94	-3,04	-3,14	-3,24
Satunnaiserät, netto	0,14	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06
Tilikauden tulos	1,28	0,02	0,14	0,53	0,26	0,08	-0,13
muutos-%:							
Toimintatulot	-1,4	1,9	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1
Toimintamenot	-1,1	3,3	2,7	3,4	3,3	3,3	3,3
Verotulot	2,0	-0,5	6,1	3,2	3,8	3,2	2,9
Valtionosuudet	-3,3	-0,6	-2,4	12,0	1,4	4,2	4,4

Menoihin
+ 400-500 milj. €

Veroista
- 900 milj. €

Tuloksesta
- 1 000 milj. €

Vuonna 2017 toimintatuloja ja -menoja sekä valtionosuuksia pienentää perustoimeentulotuen laskutuksen ja maksatuksen siirto Kelalle sekä kiky-sopimus.

Talouden paraneminen vuonna 2021 johtuu pääosin siitä, että veroprosenttien ja yhteisöveron jako-osuuden leikkauksista huolimatta kunnille tilitetään vielä aiempien verovuosien veroja aiempien vuosien korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien perusteella.

Missä nyt mennään kunta-valtio-suhteessa?

1. VM-riihi pidetty. Materiaali VM:n nettisivustolla.
2. Kuntatalousohjelmaluonnos Kuthanekissa 5.9.2019
3. Hallituksen budjettiriihi 17.-18.9.2019
4. Valtion TA ja julkisen talouden suunnitelma 7.10.2019

**Julkisen talouden
suunnitelma uunista ulos
lokakuussa - Vihiä kuntia
koskevista
budjettilinjauksista jo
elokuun puolivälissä**

Lue pääekonomistin arvio
budjettivalmistelusta

Budjetin loppusumma 57 miljardia euroa - valtiovarainministeri Lintilä: "Nyt pitäisi painaa investoinneissa turbonappia!"

Summa on noin 1,5 miljardia euroa enemmän kuin tämän vuoden varsinaisessa talousarviossa.

Politiikka 14:01

Antti Rintee: uudet nuotit budjetin tekijöille: Tulevaisuusinvestointeihin varaa ensi vuonna vain miljardi euroa

Yle pyysi pääministeri Antti Rinteen (sd.) tarkennusta hänen puheisiinsa valtion velasta ja rahankäytöstä.

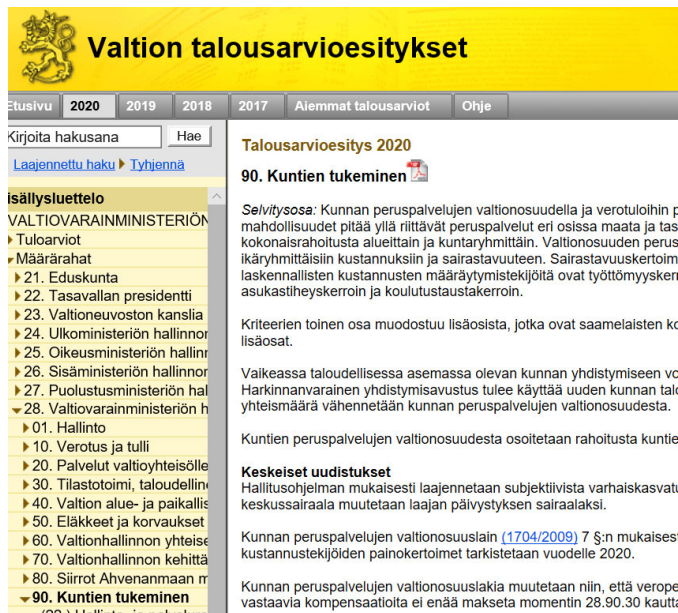
Budjettiriihi 22.8.2019 klo 19.11

Kuva: Antti Aimo-Koivisto / Lehtikuva

Hallitus- ohjelman kuntalinjaukset

yhteenvedoa

Valtion talousarvioesitykset

Etusivu 2020 2019 2018 2017 Aiemmat talousarviot Ohje

Kirjoita hakusana Hae

Laajennettu haku Tyhjennä

sisällysluettelo

- VALTIOVARAINMINISTERIÖN
- Tuloarviot
- Määrärahat
 - 21. Eduskunta
 - 22. Tasavallan presidentti
 - 23. Valtioneuvoston kanslia
 - 24. Ulkoministeriön hallinnon
 - 25. Oikeusministeriön hallinnon
 - 26. Sisäministeriön hallinnon
 - 27. Puolustusministeriön hallinnon
 - 28. Valtiovarainministeriön hallinnon
 - 01. Hallinto
 - 10. Verotus ja tulli
 - 20. Palvelut valtioyhteisölle
 - 30. Tilastotoimi, taloudellinen
 - 40. Valtion alue- ja paikallishallinto
 - 50. Eläkkeet ja korvaukset
 - 60. Valtionhallinnon yhteiset
 - 70. Valtionhallinnon kehittäminen
 - 80. Siirrot Ahvenanmaan maakuntaan
 - 90. Kuntien tukeminen**

Talousarvioesitys 2020

90. Kuntien tukeminen

Selvitysosa: Kunnan peruspalvelujen valtionosuudella ja verotuloin p mahdollisuudet pitää yllä riittävät peruspalvelut eri osissa maata ja tas kokonaisrahoitusta alueittain ja kuntaryhmittäin. Valtionosuuden perus ikäryhmittäisiin kustannuksiin ja sairastavuuteen. Sairastavuuskertoim laskennallisten kustannusten määrätymistekijöitä ovat työttömyyksen asukastiheyskerroin ja koulutustastakerroin.

Kriteerien toinen osa muodostuu lisäosista, jotka ovat saamelaisten k lisäosat.

Vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan yhdistymiseen vc Harkinnanvarainen yhdistymisavustus tulee käyttää uuden kunnan tal yhteismäärä vähennetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta osoitetaan rahoitusta kuntie

Keskeiset uudistukset

Hallitusohjelman mukaisesti laajennetaan subjektiivista varhaiskasvat keskussairaala muutetaan laajan päivityksen sairaalaksi.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuustain (1704/2009) 7 §:n mukaises kustannustekijöiden painokertoimet tarkistetaan vuodelle 2020.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslakia muutetaan niin, että verope vastaavia kompensatioita ei enää makseta momentin 28.90.30 kauti

- ... palauttavat kunnille aiempina vuosina tehtyjä valtionosuusleikkauksia
- ... eivät tee lisäleikkauksia indeksitarkistuksiin tai esim. kustannustenjaon tarkistukseen
- ... valtionosuuslisäyksillä 2020 paikkaillaan alijäämiä, sillä kikyyn liittyneet kustannushelpotukset hävisivät jo kuluvana vuonna
- ... sisältävät yhä päätöksiä, esim. digi-kannustin tai harkinnanvaraisen valtiononosuuden korotus, jotka rahoitetaan peruspalveluiden valtionosuudesta
- ... uusiin tehtäviin liittyy täysimääräinen valtionosuus, joten parhaimmillaan ne pitävät kuntatalouden neutraalina
- ... mitä todennäköisemmin lisätehtävien vaikutusarviointiin liittyy ongelmia
- ... uudet tehtävät jaksottuvat hallituskauden loppuun

Summa summarum

- Kuluvan vuoden taloudelliset tunnusluvut tulevat olemaan kuntataloushistorian surkeimmat
- Ongelma ei ole niinkään uuden hallitusohjelman velvoitteet, vaan jo nykyisen palvelujärjestelmän menojen nousu (kysyntä kasvaa, hinnat nousevat)
- Kuluvaa vuotta painaa jälleen kerran tulopuolen heikkous niin valtionosuuksien kehityksessä kuin verotuloissa
- Ongelma korjaantuu hieman 2020, mutta tulojen ja menojen epäsuhta pysyy läsnä myös loppuhallituskaudella

Missä talouskasvu?

Missä hallituksen sopeutustoimet?

Jääkö sopeutusvastuu vain kuntasektorille?

Lisätietoa: www.kuntaliitto.fi/talous

Minna Punakallio, pääekonomisti

+358 40 7515175

Minna.punakallio@kuntaliitto.fi

@MinnaPunakallio

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Onnistuva Suomi tehdään lähellä

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

